

Шулуун зурах алгоритм.

Үргэлжилсэн шулууны налалт-огтлолын тэгшитгэл (slope-intercept equation):

$$y = mx + b \quad \text{энд } m = \text{шулууны налуу, } b = y\text{-огтлолцол.}$$

(x_1, y_1) болон (x_2, y_2) цэгүүд өгөгдсөн бол

$$\text{slope (m)} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

$$\therefore b = y - \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}x \quad \text{Дээрх тэгшитгэлээс жнь} \quad y = mx + b$$

Аль ч цэгт (x_k, y_k)

$$y_k = mx_k + b \dots\dots\dots 1$$

(x_{k+1}, y_{k+1}) дээр,

$$y_{k+1} = mx_{k+1} + b \dots\dots\dots 2.$$

2-оос 1 хасвал бид дараах тэгшитгэлийг авна

$$y_{k+1} - y_k = m(x_{k+1} - x_k)$$

у;

Энд $(y_{k+1} - y_k)$ нь х-ийн өсөлтөд харгалзах у-ийн өсөлт.

$$\therefore \Delta y = m \Delta x$$

$$\text{буюу } m \equiv \frac{\Delta y}{\Delta x}$$

Шулуун зурах өсөлтийн алгоритмын хувьд ,

- x -ийг 1-ээр нэмэгдүүлнэ
- Computer corresponding y and display pixel at position $(x_i, \text{round}(y_i))$

Асуудал: Хөвөгч таслалтай (бугархай) цэгийн үржвэр болон нэмэх

- round функц.

DDA шулууны алгоритм:

Тоон дифференциал задлан шинжлэгч (digital differential analyzer (DDA)) нь Δx эсвэл Δy тооцоололд суурилсан скан хөрвүүлэлт шулуун зурах алгоритм (scan conversion line drawing algorithm)-ын томъёо,

$$\Delta y = m \Delta x.$$

Бид шулууныг нэг координат дахь нэгж интервал дээр түүвэрлэлт хийж, бусад координатын хувьд шулуунтай ойр орших тоон утгуудыг тодорхойлно.

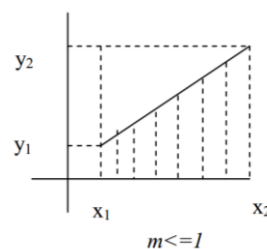
Эерэг налуутай шугамыг авч үзье.

Хэрэв $m \leq 1$ бол, бид x координат түүвэрлэнэ.

Иймд $\Delta x = 1$ ба дараалсан уутга бүрийг

тооцоолно:

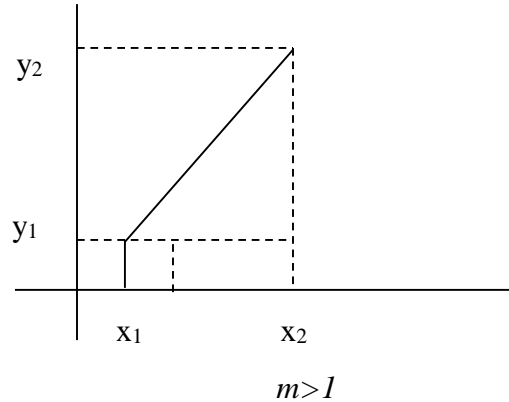
$$y_{k+1} = y_k + m \quad \therefore m = \frac{\Delta y}{\Delta x}, \Delta x = 1$$

Энд k эхлэлийн цэгээс эхэлж утга авах ба төгсөлийн цэг хүртэл 1-ээр өснө. m нь 0 ба 1 хоорондох бодит утга байж болно.

1-ээс их эерэг налуутай шулууны хувьд $\Delta y = 1$ түүвэрлэн, харгалзах x утгыг дараах байдлаар тооцоолно

$$x_{k+1} = x_k + \frac{1}{m} \quad \because m = \frac{\Delta y}{\Delta x}, \Delta y = 1$$

Дээрх тэгшитгэлүүд нь шулууныг зүүнээс баруун тийш боловсруулах байдлаар таамагласан ба өөрөөр хэлбэр зүүн төгсгөлийн цэгээс эхэлнэ. Хэрэв боловсруулалт баруунаас зүүн тийш бол $|m| < 1$ шулууны хувьд $\Delta y = -1$ байна

$$\therefore y_{k+1} = y_k - m,$$

Хэрэв $|m| > 1$, $\Delta y = -1$

$$x_{k+1} = x_k - \frac{1}{m} \text{ гэж тооцоолно.}$$

DDA алгоритмд зориулсан C функц.

```
void lineDDA (in x1, int y1, int x2, int y2)
{
    int dx, dy, steps, k;
    float incrx; incry; x,y;
    dx=x2-x1;
    dy=y2-y1;
    if (abs(dx)>abs(dy))
        steps=abs(dx);
    else
        steps=abs(dy);
    incrx=dx/steps;
    incry=dy/steps;
    x=x1; /* first point to plot */
    y=y1;
    putpixel(round(x), round(y),1); //1 is used for color
    for (k=1;k<=steps;k++)
    {
        x = x + incrx;
        y = y + incry;
        putpixel(round(x), round(y),1);
    }
}
```

DDA алгоритм нь пикселийн байрлалыг тооцоолоход илүү хурдтай арга боловч дараахь асуудал байна:

- m нь бутархай тоогоор хадаглагдана.
- round алдаа үүсдэг
- шулууныг боловсруулах үед алдаа хуримтлагддаг.
- Иймд урт шулууны хувьд бодит шулууны замаас шулуун холдох болно

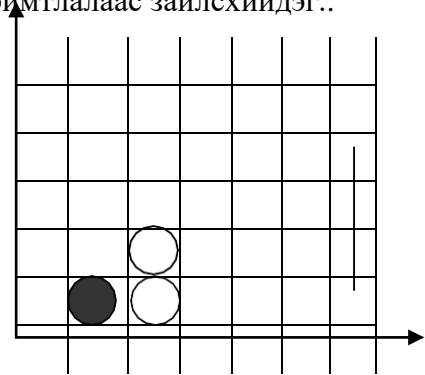
Брезенхамын шулууны алгоритм (Bresenham's Line algorithm):

Брезенхамын хөгжүүлсэн үнэн зөв, үр ашигтай шулуун үүсгэх алгоритм нь scan converts lines нь дараагийн (x, y) байрлалыг тэмдэглэхдээ зөвхөн бүхэл тоон тооцоолол ашигладаг. Энэ нь өсөн нэмэгдэх алдааны хуримтлалаас зайлсхийдэг..

1-ээс бага эерэг налуутай шулуун ($0 < m < 1$)

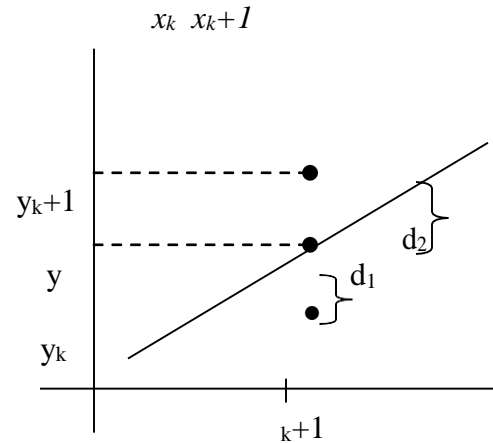
Шулууны дагуу орших цэгийн байршилүүд нь x нэгж интервалд түүвэрлэн тодорхойлно. Зүүн төгсгөлийн цэгээс эхлүүлэн бид дараалсан багана бүрт шулууны замд ойр цэгүүдийг тэмдэглэнэ.

(x_k, y_k) нь k дахь алхам дээрх пиксел ба дараагийн тэмдэглэх цэг нь $(x_k + 1, y_k)$ эсвэл $(x_k + 1, y_k + 1)$ байна.

$x_k + 1$ түүврийн байршил дээр бид шулуунаас салаалж буй босоо тэнхлэгийн дагуух цэгүүдийг d_1 & d_2 гэж зурагт тэмдэглэсэн.

$x_k + 1$ пиксел баганын математик шулууны зам дээрх y -координат нь $y = m(x_k + 1) + b$ байна.

Дараа нь $d_1 = y - y_k$

$$= m(x_k + 1) + b - y_k$$

$$d_2 = (y_k + 1) - y$$

$$= (y_k + 1) - m(x_k + 1) - b$$

$$\text{Одоо } d_1 - d_2 = 2m(x_k + 1) - (y_k + 1) - y_k + 2b$$

$$= 2m(x_k + 1) - 2y_k + 2b - 1$$

Шулууны алгоритмын k дахь алхам дахь шийдвэрийн параметр p_k -г дараах байдлаар гарган авна:

Дээрх томъёонд тодорхойлсон $m = \frac{\Delta x}{\Delta y}$ орлуулна.

$$\begin{aligned}
p_k &= \Delta x(d_1 - d_2) \\
&= \Delta x \left[2 \frac{\Delta y}{\Delta x} (x_k + 1) - 2y_k + 2b - 1 \right] \\
&= 2\Delta y \cdot x_k - 2\Delta x \cdot y_k + 2\Delta y + \Delta x(2b - 1) \\
&= 2\Delta y \cdot x_k - 2\Delta x \cdot y_k + c
\end{aligned}$$

Энд c тогтмол бие даасан тогтмол байна.

Хэрэв шийдвэрийн параметр p_k нь сөрөг бол өөрөөр хэлбэл $d_1 < d_2$ бол $y_k + 1$ дээрх пикселээс илүү y_k дээрх пиксель шулууны замд ойр байна. Энэ нөхцөлд доод пиксел (lower pixel) ($x_k + 1, y_k$) тэмдэглэнэ. Эсрэг тохиолдолд дээд пиксел ($x_k + 1, y_k + 1$) тэмдэглэнэ.

Шулууны дагуух координатын өөрчлөлт нь x эсвэл y чиглэлд нэгж алхамуудад явагдана. Тиймээс бид дараалсан шийдвэрийн параметрийн утгыг өсөн нэмэгдэх бүхэл тооцооллын арга ашиглан олж авах боломжтой.

$k+1$ алхам дахь p_{k+1} дараах байдлаар тооцоолно.

$$p_{k+1} = 2\Delta y \cdot x_{k+1} - 2\Delta x \cdot y_{k+1} + c$$

$$\therefore p_{k+1} - p_k = 2\Delta y(x_{k+1} - x_k) - 2\Delta x(y_{k+1} - y_k)$$

$x_{k+1} = x_k + 1$ болсоноор

$$\therefore p_{k+1} = p_k + 2\Delta y - 2\Delta x(y_{k+1} - y_k)$$

$y_{k+1} - y_k$ нь p_k -ийн тэмдгээс хамаарч 0 эсвэл 1 байна.

Анхны шийдвэрийн параметр p_0 дараах байдлаар тооцоолох ба

$$p_0 = 2\Delta y - \Delta x$$

шийдвэрийн параметрийг дараалан дараах байдлаар тооцоолно

$$p_{k+1} = p_k + 2\Delta y - 2\Delta x(y_{k+1} - y_k)$$

Хэрэв p_k нь сөрөг бол $y_{k+1} = y_k$ байх ба $p_{k+1} = p_k + 2\Delta y$ болно.

Эсрэг тохиолдолд $y_{k+1} = y_k + 1$ ба $p_{k+1} = p_k + 2\Delta y - 2\Delta x$

Алгоритм:

1. Шулууны хоёр төгсгөлийн цэг авах ба зүүн цэгийг (x_o, y_o) байрлалд хадаглана.
2. (x_o, y_o) frame buffer-т ачааллах ба өөрөөр хэлбэл эхний цэгийг тэмдэглэнэ.
3. $\Delta x, \Delta y, 2\Delta x, 2\Delta y$ тогтмолуудыг тооцоолж, эхний шийдвэрийн параметрийн утгийг авна.

$$p_0 = 2\Delta y - \Delta x$$

4. Шулууны дагуух x_k бүрт $k = 0$ эхлэн дараах туршилтыг гүйцэтгэнэ.

if $p_k < 0$, next point is ($x_k + 1, y_k$)

$$p_{k+1} = p_k + 2\Delta y$$

otherwise

next point to plot is ($x_k + 1, y_k + 1$)

$$p_{k+1} = p_k + 2\Delta y - 2\Delta x$$

5. Δx удаа 4 дэх алхамыг давтана.

Функцийг C хэлэнд хэрэгжүүлсэн байдал

```

void lineBresenham (int x1, int y1, int x2, int y2)
{
    int x, y, dx, dy, pk, k xEnd;
    dx=abs(x2-x1);
    dy=abs(y2-y1);
    if(x1>x2)
    {
        x = x2;
        y = y2;
        xEnd = x1;
    }
    else
    {
        x = x1;
        y = y1;
        xEnd = x2;
    }

    putixel (x,y,1);
    pk=2*dy-dx;
    while (x<=xEnd)
    {
        if(pk<0)
        {
            x=x+1;
            y=y;
            pk=pk+2*dy;
        }
        else
        {
            x=x+1;
            y=y+1;
            pk= pk+2*dy-2*dx
        }

        putpixel (x,y,1);
    }
}

```

Брензенхамын алгоритм нь ху хавтгайн өөр өөр октант ба квадрантуудын хоорондох тэгш хэмийг харгалзан дурын налуу шугамуудыг үүсгэдэг. 1 их эерэг налуу шугамын хувьд x болон y үүргийг сольж хэрэгжүүлдэг.

Даалгавар: Шулууныг зурах энгийн алгоритм болон Брензенхамын алгоритмыг хэрэгжүүлсэн програм бич. Хоорондын ялгааг тайлбарлана уу.